МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено
на засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2024 р.)
Завідувач кафедри:_____
проф. Софія ГРАБОВСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПСИХОЛОГІЇ»,
що викладається в межах ОНП «Психологія»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Львів 2024 р.

2024-2025 н.р.

Назва освітньої компоненти	**Сучасні тенденції в психології**
Адреса викладання освітньої компоненти	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вулиця М. Коперника, 3 https://us02web.zoom.us/j/4508622783?pwd=SGZ4MTlsSm96SUpqUWtaWlFaSWM5UT09 Код доступу: 713893 Ідентифікатор конференції: 450 862 2783
Факультет та кафедра, за якою закріплена освітня компонента	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки; 053 Психологія
Викладач (-і) освітньої компоненти	**Васютинський Вадим Олександрович**, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології
Контактна інформація викладача (-ів)	vadym.vasiutynskyy@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання відбуваються	Після лекції за розкладом, дистанційно, на платформі ZOOM https://us02web.zoom.us/j/8274960302?pwd=MkVZcGE4a0ppMjdYSVlOUE9hVks3UT09 Ідентифікатор конференції: 827 496 0302 Пароль: 747330
Сторінка розміщення освітньої компоненти	https://filos.lnu.edu.ua/academics/postgraduates/postgraduates-psychology
Інформація про освітню компоненту	Освітня компонента «Сучасні тенденції в психології» є нормативною навчальною дисципліною освітньо-наукової програми «Психологія» підготовки доктора філософії (Складова 1. Глибинні знання зі спеціальності), яка викладається в 5 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) для здобувачів освіти денної та заочної форм навчання.
Коротка анотація освітньої компоненти	Освітня компонента «Сучасні тенденції в психології» має виразне методологічне і прикладне значення, її матеріал відтворює основні теоретичні та емпіричні проблеми, які стоять перед сучасною психологічною наукою та розв'язання яких визначає провідні вектори її подальшого розвитку. Обговорення й аналіз актуальних питань і теоретико-методологічних підходів у сучасній психології мають зорієнтувати здобувачів у змісті психологічних досліджень останніх років і потенційних напрямах доповнення й розширення науково-психологічних знань. Важливою складовою вивчення

	дисципліни є розкриття місця вітчизняної психології в загальносвітовому науковому дискурсі.
Мета та цілі освітньої компоненти	**Метою** освітньої компоненти є ознайомлення аспірантів з основними теоретичними і методологічними тенденціями розвитку сучасної психології, принципами і логікою здобування науково-психологічних знань, новітніми засобами та механізмами творчо-пошукової дослідницької діяльності. **Цілі** освітньої компоненти: 1) розкрити сучасну методологію психології та співвідношення емпіричного, теоретичного і методологічного знання; 2) пояснити особливості побудови і розвитку категоріального апарату сучасної психології; 3) виділити пояснювальні принципи сучасної психології; 4) визначити зміст основних методологічних проблем сучасної психології; 5) - розкрити принципи, шляхи і засоби виробництва науково-психологічного знання в сучасних умовах.
Література для вивчення освітньої компоненти	Основна література: 1. Методологічні і теоретичні проблеми психології: Навч. посібник / М. С. Корольчук, Ю. Л. Трофімов, В. І. Осьодло та ін. – К.: Ніка-Центр, 2013. – 336 с. 2. Методологічні і теоретичні проблеми психології: хрестоматія / [упоряд.: З. С. Карпенко, І. М. Гоян]. – Івано-Франківськ: Плай, 2016. – 128 с. 3. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології: посібник. – К.: ІПООД НАПН України, 2017. – 144 с. 4. Сватенкова Т. І., Тимошенко О. А. Методологічні та теоретичні проблеми психології: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. – 143 с. – http://www.ndu.edu.ua/storage/2021/zahal_psy_lib/144_Metodolohichni_ta_teoretychni_problemy_psykholohiyi.pdf 5. Теоретико-методологічні основи інтеграції психологічного знання: монографія / О. В. Завгородня, В. О. Мєдінцев, С. О. Копилов та ін.; за ред. О. В. Завгородньої. – К: Слово, 2020. – 180 с. – http://lib.iitta.gov.ua/722182 6. Теоретичні напрями соціальної психології: навч. посібник / М. М. Слюсаревський, Н. В. Хазратова. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. – 104 с. – https://ispp.org.ua/2021/02/19/navchalnij-posibnik-teoretichni-napryami-socialno%d1%97-psixologi%d1%97/ 7. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.-метод. посіб. – К.: Персонал, 2018. – 206 с. – https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/metod_psih_dosl.pdf 8. Ушакова І. М. Теоретико-методологічні проблеми психології: курс лекцій. – Х.: НУЦЗУ, 2016. – 191 с. – http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1242/Teoretiko_metodolog_problemi_psih_(Ushakova)_Kurs_lekc.pdf Додаткова література: 9. Акімова Н. В. Функції свідомості: проблема класифікації // Вісник Харківського національного університету імені В. І. Каразіна, серія «Психологія», вип. 69, 2020, с. 8–15. DOI: https://doi.org/10.26565/2225-7756-2020-69-01

10. Гордієнко В. І., Копець Л. В. Концептуальні засади дослідження діалогу // Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. - 2012. - Т. 136. - С. 42-48. http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMApp_2012_136_10
11. Психологія життєтворення особистості в сучасному світі: монографія / Ю. Д. Гундертайло, В. О. Климчук, О. Я. Кляпець та ін. ; за ред. Т. М. Титаренко ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2016. – 320 с. – https://ispp.org.ua/2020/05/10/psixologiya-zhittyevotvorennya-v-suchasnomu-sviti/
12. Жовтянська В. В. Психологія репрезентацій дійсності : монографія / В. В. Жовтянська — К.: Талком, 2020. – 376 с. – https://ispp.org.ua/2021/03/30/zhovtyanska-v-v-monografiya-psixologiya-reprezentacij-dijsnosti/
13. Лютий, В. П. (2023). Кількісні та якісні методи соціально-педагогічних досліджень [Навчально-методичні матеріали]. Інституційний репозитарій Київського університету імені Бориса Грінченка https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/46158
14. Прищак М. Д. (2023). Генеза суб'єктного підходу до особистості. Репозитарій Вінницького національного технічного університету. https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/37708
15. Психологічні практики конструювання життя в умовах постмодерної соціальності : монографія / Т. М. Титаренко, О. М. Кочубейник, К. О. Черемних. – К.: Міленіум, 2014. – 206 с. – https://ispp.org.ua/2020/04/30/psixologichni-praktiki-konstruyuvannya-zhittya-v-umovax-posmoderno%d1%97-socialnosti/
16. Смульсон М.Л., Мещеряков Д.С. Суб'єкт і суб'єктність у зарубіжній психології: нюанси термінології та перекладу. Технології розвитку інтелекту. 2021. Т.5, 1 (29). DOI: https://doi.org/10.31108/3.2021.5.1.9
17. Степура, Є. В. (2022). Деякі проблеми використання принципів постнекласичної раціональності в психології. Technologies of Intelligence Development, 6, 1(31). https://psytir.org.ua/index.php/technology_intellect_develop/article/view/582
18. Татенко В. Методологія суб'єктно-вчинкового підходу: соціально-психологічний вимір : монографія / Віталій Татенко. – К. : Міленіум, 2017. – 184 с. https://ispp.org.ua/2020/04/30/metodologiya-subyektno-vchinkovogo-pidxodu-socialno-psixologichnij-vimir/
19. Якісні дослідження в психології: проблеми та їх вирішення: Всеукраїнська науково-практична конференція: тези доповідей, Дніпро, 23–24 січня 2022 р. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. – 80 с. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://old.duan.edu.ua/images/staff/departments/pedagogy_and_psychology/Conferences/Yakisni_doslidzhennia.pdf
20. Drotianko, L., Abysova, M, Chenbai, N., and Shorina T. (2020). Post-non-classical science in the age of informatization of society: functional aspect. https://www.e3s-

	conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2020/17/e3sconf_ktti2020_04003.pdf 21. Kristensen, M. L. (2019). Introducing dialogic as a research methodology. International Journal of Management Concepts and Philosophy, *13(3):196.* DOI:10.1504/IJMCP.2020.111024 22. Ljunggren, I., Najström, M., Levitt, D. H., & Ramnerö, J. (2023). Dialogue as psychological method – a study of training interviewing and communication skills in psychology students. Nordic Psychology, 75(4), 386–396. https://doi.org/10.1080/19012276.2022.2112744 23. Mahoney, M. and Granvold, D. K. (2005). Constructivism and psychotherapy. World Psychiatry, 4(2): 74–77. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1414735/ 24. Naidoo, M. (2023). What does it mean to be an agent? Front. Psychol., 14. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1273470 25. Scholtz, S. E., de Klerk, W., de Beer, L. T. (2020). The Use of Research Methods in Psychological Research: A Systematised Review. Front Res Metr Anal. 2020 Mar 20;5:1. doi: 10.3389/frma.2020.00001 26. Smith, B. (2010). Dialogism, Monologism, and Boundaries: Some Possibilities for Disability Studies and Interdisciplinary Research. Dialogism, Monologism, and Boundaries: Some Possibilities for Disability Studies and Interdisciplinary Research, 6, 3. https://rdsjournal.org/index.php/journal/article/view/160 27. Wen, Y., Li, K., Chen, H., Liu, F. (2022). Life Design Counseling: Theory, Methodology, Challenges, and Future Trends, 13. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.814458 28. Creswell J. W., Creswell J. D. (2018). Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. SAGE. 29. Evans J. (2007). Your Psychology Project: The Essential Guide. SAGE. https://doi.org/10.4135/9781446213667 30. Cuttler, C., Jhangiani, R., Leighton, D. (2019). Research Methods in Psychology. Kwantlen Polytechnic University 31. Sullivan C., Gibson S., Riley S. (2018). Doing Your Qualitative Psychology Project. SAGE. 32. Tseliou E. et al. (2024). The Routledge International Handbook of Innovative Qualitative Psychological Research. Routledge. 33. Urban J. B., van Eeden-Moorefield B. M. (2018). Designing and Proposing Your Research Project, American Psychological Association. https://doi.org/10.1037/0000049-000 Інформаційні ресурси: https://ispp.org.ua/elektronna-biblioteka/ https://ispp.org.ua/naukova-diyalnist/vidavnicha-diyalnist/periodichni-vidannya/ http://psychology-naes-ua.institute/info/265/ http://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/uk/
	3 кредити (90 год.)

Обсяг освітньої компоненти та її тривалість	*Очна форма навчання*: 32 год. аудиторних З них 32 год. лекцій 58 год. самостійної роботи	*Заочна форма навчання*: 12 год. аудиторних З них 12 год. лекцій 78 год. самостійної роботи
Очікувані результати навчання	У результаті успішного завершення навчання здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти набуде такі *загальні компетентності*: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності та *спеціальні (фахові) компетентності*: СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах, та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності. СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства. *Програмні результати навчання*: РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	

<table>
<tr><td>Ключові слова</td><td>класична, некласична та постнекласична психологія; суб’єктно-вчинкова парадигма в психології; «смерть суб’єкта» в психологічному дискурсі; діалогічний підхід у психології; діалогічні методи в психології; соціальний конструктивізм і конструкціонізм; конструктивізм і конструкціонізм у психології; практики особистісного життєконструювання; комунікативні практики життєконструювання</td></tr>
<tr><td>Форма навчання</td><td>Очна (денна, вечірня), заочна</td></tr>
<tr><td>Види навчальних занять</td><td>лекції, самостійна робота, індивідуальні консультації</td></tr>
<tr><td>Теми</td><td>СХЕМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (додається)</td></tr>
<tr><td>Підсумковий контроль, форма</td><td>Екзамен у кінці семестру.
Виставляється на підставі врахування поточної успішності впродовж семестру</td></tr>
<tr><td>Пререквізити</td><td>Для вивчення освітньої компоненти аспіранти потребують базових знань з навчальних дисциплін «філософія» і «науковий семінар»</td></tr>
<tr><td>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання</td><td>Лекції з використанням мультимедійних презентацій; дискусії; інтерактивні методи навчання (групова робота, мозковий штурм тощо); аналіз інноваційних зразків наукової діяльності.
Зазначені методи спрямовані на розвиток творчого мислення, дослідницьких і проєктних компетентностей аспірантів, формування навичок самостійної наукової роботи.</td></tr>
<tr><td>Необхідне обладнання</td><td>Мультимедійне обладнання (проєктор, екран); доступ до мережі Інтернет.</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</td><td>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.
Поточний контроль – 50 балів.
Екзамен (письмова робота) – 50 балів.

Бали поточного контролю нараховуються за наступним співвідношенням:
<table>
<tr><th>№ з/п</th><th>Вид діяльності аспіранта</th><th>Кількість балів</th></tr>
<tr><td>1</td><td>Активність під час лекцій (участь у дискусії, запитання, відповіді, 16 х 2 бали)</td><td>32</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Індивідуальне завдання (доповідь про використання новітніх науково-психологічних джерел у змісті дисертації)</td><td>18</td></tr>
<tr><td colspan="2">Максимальна кількість балів</td><td>50</td></tr>
</table>
Критерії оцінювання активності під час лекцій
<table>
<tr><td>Кількість балів</td><td>Характеристика відповіді</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

2	Аспірант добре розуміє теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основних положень наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання в сприйманні нового матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будує висновки; активно ставить запитання та відповідає на запитання викладача та інших студентів, використовує матеріали із самостійного опрацювання
1	Здобувач в основному засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, володіє основними положеннями першоджерел та рекомендованої літератури, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання; неповно відтворює основний зміст матеріалів, які виносяться на самоопрацювання.
0	Здобувач не опанував навчальний матеріал із теми, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Критерії оцінювання доповіді

Критерій	**Опис**	**Бали**	**Разом**
1. Актуальність та відповідність змісту темі дисертації	Відповідність змісту доповіді темі дисертації, обґрунтованість її актуальності	0 – зміст доповіді не відповідає темі дисертації, не відображає її актуальності 1 – зміст доповіді частково відповідає темі дисертації та відображає її актуальність 2 – зміст доповіді відповідає темі дисертації та відображає її актуальність	2
2. Теоретичне підґрунтя та джерела	Використання сучасних і релевантних наукових праць; критичний аналіз літератури	0 – використано мало або застарілі джерела, немає аналізу літератури 1 – використано наукові джерела, їхній аналіз неповний 2 – використано сучасні наукові джерела, зроблено достатній аналіз їхнього змісту 3 – використано сучасні наукові джерела, зроблено глибокий критичний аналіз їхнього змісту	3
3. Розкриття методологічних підходів	Повнота та глибина аналізу методології, визначення її переваг та обмежень	0 – методологія не розкрита 1 – є частковий безсистемний опис методології 2 – зроблено достатній аналіз методології, виконано порівняння методологічних підходів 3 – зроблено ґрунтовний аналіз методології, визначено переваги та обмеження різних методологічних підходів	3
4. Логіка, структура та аргументація	Наявність чіткої структури, логічність викладу,	0 – матеріал викладено хаотично.	3

	зв'язність аргументів	1 – доповідь має певну структуру, спирається на логічні аргументи 2 – доповідь має чітку структуру та послідовну аргументацію 3 – доповідь має чітку і цілісну структуру, вирізняється логічними й переконливими аргументами	
5. Власний внесок і критичність мислення	Самостійні узагальнення, критична оцінка змісту, авторські висновки	0 – доповідь несамостійна, бракує авторських узагальнень 1 – простежується самостійний аналіз, є намагання робити власні висновки 2 – має місце самостійний аналіз, авторські висновки, критична оцінка методології 3 – в основі доповіді лежить самостійний аналіз, є оригінальні авторські висновки, критична оцінка методології	3
6. Оформлення та академічна доброчесність	Дотримання стандартів оформлення, відсутність плагіату	0 – порушення стандартів оформлення, зокрема щодо цитування. 1 – частково дотримано правил оформлення презентації та посилання на джерела 2 – повністю дотримано правил оформлення презентації та посилання на джерела	2
7. Мова та стиль доповіді	Дотримання наукового стилю, коректна термінологія, відсутність граматичних та стилістичних помилок	0 – наявні помилки, стиль доповіді нефаховий 1 – в основному дотримано наукового стилю та використано коректну термінологію 2 – повністю дотримано наукового стилю та використано коректну термінологію	2
			18 балів

У межах освітньої компоненти передбачено визнання результатів **неформального та/або інформального навчання** за тематикою курсу, яке здійснюється відповідно до Порядку https://education-quality.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/05/Nova-redaktsiia-polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf на підставі поданих здобувачем підтвердних матеріалів (сертифікату, програми курсу тощо).

Додатково аспірант може отримати 10 балів за результати наукової діяльності, пов'язаної з тематикою курсу, зокрема за публікацію наукової статті і/або особисту участь у науковій конференції, за

умови, що загальна кількість набраних балів не перевищуватиме 100.

Підсумкова оцінка за освітній компонент (макс. 100 балів) формується як сумарна оцінка поточного контролю та екзамену.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності. Львівський національний університет імені Івана Франка плекає фундаментальні цінності академічної доброчесності: Чесність, Довіра, Справедливість, Повага та Відповідальність. Кожен учасник освітнього процесу в Університеті несе персональну відповідальність за дотримання академічної доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Політика академічної доброчесності є принципово важливою – в Університеті діє «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка», розміщено за покликанням: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf
У кожному сумнівному випадку, де здобувач невпевнений щодо доброчесного використання наукових матеріалів, необхідно проконсультуватись щонайменше з одним викладачем.
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин, воєнні дії) навчання може відбуватись в асинхронному форматі, за умови попереднього інформування викладача про неможливість відвідати заняття. Здобувачі зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених освітньою компонентою.
Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без

	права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.
Питання до екзамену	1. Особливості докласичної, класичної, некласичної і постнекласичної науки 2. Некласична і постнекласична психологія 3. Значення контексту в постнекласичній психології 4. Постнекласичні тенденції в окремих галузях психології 5. Суб'єкт діяльності, пізнання, спілкування, життєтворення в сучасній психології 6. Категорії суб'єктності та ідентичності в сучасній психології 7. Сучасне розуміння самодетермінації суб'єкта 8. Розвиток диспозиційних і факторних теорій особистості 9. Суб'єктно-вчинкова парадигма в українській психології 10. «Смерть суб'єкта» в психологічному дискурсі 11. Особливості сучасного розуміння діалогу 12. Принципи діалогічної взаємодії 13. Суб'єкт-суб'єктне спілкування і діалог 14. Особливості застосування діалогічних методів у психології 15. Поняття соціального конструювання реальності 16. Соціальний конструктивізм і конструкціонізм 17. Розмаїття способів інтерпретації світу 18. Поняття дискурсу в сучасній психології 19. Зміст і методи дискурсивної психології 20. Зміст і методи наративної психології 21. Основні підходи до розроблення інноваційних психологічних проєктів. 22. Етичні принципи досліджень, академічна доброчесність та захист прав інтелектуальної власності.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиждень/ год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література, ресурси в інтернеті	Завдання самостійної роботи, год
1 **2 год.**	**Тема 1. Еволюція наукового пізнання: від докласичної до постнекласичної науки** 1. Особливості докласичного етапу розвитку науки 2. Принципи класичної науки 3. Елементи некласичної науки, що стали основою постнекласичної	Лекція, дискусія, групова робота – 2/0,5 год., самостійна робота	презентація, навчально-методичні матеріали	1–9, 17, 20	Проаналізувати, які ідеї некласичної науки були збережені й розвинені в постнекласичній парадигмі
2 **2 год.**	**Тема 2. Зміни наукової парадигми у психології** 1. Відмінності між класичною, некласичною та постнекласичною психологією 2. Вплив постнекласичної парадигми на методологію сучасних досліджень 3. Зміни в розумінні людини як об'єкта і суб'єкта психології	Лекція, дискусія, групова робота – 2/0,5 год., самостійна робота	презентація, навчально-методичні матеріали	1–9, 17, 20	Створити схему, що ілюструє відмінності між трьома типами наукової раціональності в психології
3 **2 год.**	**Тема 3. Постнекласичні тенденції у сучасних напрямах психології** 1. Прояви постнекласичних уявлень у когнітивній психології 2. Зміни в психотерапії під впливом постнекласичних ідей 3. Постнекласичні тенденції в соціальній і культурній психології	Лекція, дискусія, групова робота – 2/1 год., самостійна робота	презентація, навчально-методичні матеріали	1–9, 17, 20	Підготувати повідомлення про одну сучасну соціально-психологічну теорію постнекласичного типу
4 **2 год.**	**Тема 4. Суб'єктна парадигма сучасної психології** 1. Основні риси суб'єктної парадигми 2. Розуміння активності людини в межах суб'єктного підходу 3. Методи психологічного дослідження в суб'єктній парадигмі	Лекція, дискусія, групова робота – 2/1 год., самостійна робота	презентація, навчально-методичні матеріали	1–8, 14, 16, 18, 24	Скласти перелік ключових характеристик суб'єктної парадигми та пояснити кожну з них
5 **2 год.**	**Тема 5. Самодетермінація і розвиток суб'єкта** 1. Психологічний зміст самодетермінації 2. Внутрішні і зовнішні чинники самодетермінації 3. Діагностика рівня розвитку суб'єктності	Лекція, дискусія, групова робота – 2/1 год., самостійна робота	презентація, навчально-методичні матеріали	1–8, 14, 16, 18 24	Підготувати аналітичну довідку про поняття самодетермінації в сучасній психології

6 **2 год.**	**Тема 6. Суб'єктно-вчинковий підхід у психології** 1. Суть учинку як психологічного феномена 2. Співвідношення понять учинку і суб'єктності 3. Значення вчинкового підходу для практичної психології	Лекція, дискусія, групова робота – 2/0,5 год., самостійна робота	презентація, навчально-методичні матеріали	1–8, 14, 16, 18, 24	Описати реальний або літературний приклад учинку з психологічного погляду
7 **2 год.**	**Тема 7. «Смерть суб'єкта» і криза гуманістичної парадигми** 1. Ідея «смерті суб'єкта» в сучасному дискурсі 2. Наслідки ідеї «смерті суб'єкта» для психологічної науки 3. Можливості відродження суб'єкта в нових психологічних контекстах	Лекція, дискусія, групова робота – 2/0,5 год., самостійна робота	презентація, навчально-методичні матеріали	1–8, 14, 16, 18, 24	Підготувати короткий огляд філософських джерел ідеї «смерті суб'єкта»
8 **2 год.**	**Тема 8. Діалогічний підхід як альтернатива монологізму** 1. Відмінності між діалогізмом і монологізмом 2. Прояви діалогічності в міжособовій комунікації 3. Значення принципу діалогічності для психолога-дослідника	Лекція, дискусія, групова робота – 2/1 год., самостійна робота	презентація, навчально-методичні матеріали	1–8, 10, 21, 22, 26	Пояснити, як діалогічність змінює позицію дослідника
9 **2 год.**	**Тема 9. Філософські засади діалогу у психології** 1. Вплив філософських ідей на психологічне розуміння діалогу 2. Різниця між філософським і психологічним тлумаченням діалогу 3. Інтеграція діалогічного підходу в психологічних теоріях	Лекція, дискусія, групова робота – 2/0,5 год., самостійна робота		1–8, 10, 21, 22, 26	Підготувати повідомлення про одного філософа діалогу
10 **2 год.**	**Тема 10. Практичне застосування діалогічних методів** 1. Засади реалізації діалогу в психотерапевтичному процесі 2. Інструменти діалогічного консультування 3. Діалог як метод порозуміння в груповій роботі	Лекція, дискусія, групова робота – 2/0,5 год., самостійна робота		1–8, 10, 21, 22, 26	Описати принципи діалогічної позиції терапевта
11 **2 год.**	**Тема 11. Соціальне конструювання реальності** 1. Засади творення соціальної реальності через взаємодію 2. Місце мови в процесі соціального конструювання 3. Різноманіття світоглядів у соціальному конструюванні	Лекція, дискусія, групова робота – 2/1 год., самостійна робота		1–8, 12, 23	Проаналізувати роль мови у формуванні ідентичності
12 **2 год.**	**Тема 12. Соціальний конструктивізм і конструкціонізм** 1. Різниця між соціальним конструктивізмом і конструкціонізмом	Лекція, дискусія, групова робота – 2/0,5 год., самостійна робота		1–8, 12, 23	Сформулювати ключові тези соціального конструктивізму і конструкціонізму

	2. Основні положення соціального конструктивізму і конструкціонізму 3. Вплив ідей соціального конструктивізму і конструкціонізму на дослідження ідентичності				
13 **2 год.**	**Тема 13. Конструкціонізм у сучасній психології** 1. Трансформація підходу до самості в конструкціонізмі 2. Методи дослідження на основі конструкціоністських ідей 3. Практичне значення конструкціонізму в психотерапії	Лекція, дискусія, групова робота – 2/0,5 год., самостійна робота		1–8, 12, 23	Пояснити, як змінюється уявлення про «Я» в конструкціоністському підході
14 **2 год.**	**Тема 14. Життєконструювання як основа саморозвитку. Ігрові та комунікативні аспекти життєконструювання** 1. Засади творення людиною власної життєвої траєкторії. Відмінності між «життєвим проектом» і «долею» 2. Внутрішні ресурси життєконструювання 3. Ігрова модель як засіб осмислення життєвих стратегій 4. Значення комунікативних практик у процесі самотворення 5. Зміна життєвих сценаріїв під впливом соціального контексту	Лекція, дискусія, групова робота – 2/1 год., самостійна робота		1–8, 11, 15, 27	Проаналізувати поняття життєконструювання на прикладі біографії відомої особи Описати приклади впливу комунікації на формування самості
15 **2 год.**	**Тема 16. Методологічний плюралізм у сучасній психології** 1. Поєднання кількісних і якісних методів у психології 2. Проблеми інтеграції різних методологічних підходів 3. Розв’язання суперечності між науковою об’єктивністю і суб’єктивним досвідом у сучасній психології	Лекція, дискусія, групова робота – 2/1 год., самостійна робота		1–8, 13, 19, 25, 28, 30	Написати есе про баланс між об’єктивністю і суб’єктивністю в сучасній психології
16 **2 год.**	**Тема 16. Розроблення та реалізація інноваційних наукових проєктів у сучасній психології** 1. Принципи проєктування психологічних досліджень у постнекласичній науковій парадигмі 2. Міждисциплінарні підходи до розроблення інноваційних психологічних проєктів	Лекція, дискусія, групова робота – 2 / 1 год., самостійна робота	презентація, навчально-методичні матеріали	29, 31, 32, 33	Підготовка до іспиту

	3. Етичні принципи досліджень, академічна доброчесність та захист прав інтелектуальної власності				